

Rapport
Opleidingsbeoordeling volgens Uitgebreid Kader

Bachelor Pedagogiek

Driestar educatief

Inhoud van het verslag

1. Samenvatting van de beoordeling	2
2. Proces van beoordeling	5
3. Gegevens over de opleiding	8
4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard.....	9
4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten	9
4.2 Standaard 2: Programma; oriëntatie	10
4.3 Standaard 3: Programma; inhoud	11
4.4 Standaard 4: Programma; leeromgeving	12
4.5 Standaard 5: Instroom	13
4.6 Standaard 6: Personeel	14
4.7 Standaard 7: Voorzieningen	15
4.8 Standaard 8: Begeleiding.....	15
4.9 Standaard 9: Kwaliteitszorg	16
4.10 Standaard 10: Toetsing	17
4.11 Standaard 11: Gerealiseerde leerresultaten	19
5. Overzicht van beoordelingen.....	21
6. Aanbevelingen.....	22

1. Samenvatting van de beoordeling

Het visitatiepanel heeft de opleiding Bachelor Pedagogiek van Driestar educatief beoordeeld aan de hand van het uitgebreide kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 van de NVAO. In deze samenvatting geeft het panel de voornaamste overwegingen weer die tot deze beoordeling hebben geleid.

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding als zijnde valide en relevant en waardeert het profiel van de opleiding om studenten met name op te leiden tot ondersteuners van opvoeders en jeugdzorgwerkers. Daarnaast erkent het panel de waarde van het opleiden van de studenten om vanuit de christelijke geloofsovertuiging te werken en dat ook te doen in niet-christelijke omgevingen. De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn een passende vertaling van de doelstellingen, zijn een goede afspiegeling van de landelijke profielen en komen ook overeen met het niveau van de bachelor. Het panel adviseert de opleiding de voornemens om alle studenten te laten voldoen aan de eisen van het profiel Jeugdzorgwerker door te zetten. De afstemming van de opleiding met het beroepenveld is gedegen en de vergelijking met opleidingen in het buitenland is naar behoren uitgevoerd.

Het curriculum van de opleiding komt overeen met de beoogde leerresultaten en wordt door het panel als stevig en consistent beoordeeld. In de drie leerlijnen volgens welke het curriculum is opgebouwd, komen de kennis, inzichten, vaardigheden en attitude die de studenten zouden moeten verwerven ruim voldoende aan bod. Het panel beoordeelt de praktijkgerichtheid van het curriculum als sterk. Zowel in de opdrachten die de studenten in de beroepslijn uitvoeren als in de stages komen de studenten ruimschoots met de beroepspraktijk in aanraking. Het praktijkgerichte onderzoek is naar behoren verwerkt, zoals mede blijkt uit de relatie met het Onderzoekscentrum van de hogeschool. Het panel acht de literatuur van een goed tot zeer goed niveau. De opleiding besteedt genoeg aandacht aan ontwikkelingen in het buitenland.

De vormgeving van het curriculum is afgestemd op de deeltijdstudenten. De studenten worden aangezet tot actieve participatie. Het panel is daarom van oordeel dat kan worden gesproken van *student-centred learning*. Omdat de didactische werkvorm van de *werkplaats* zeer sterk is, raadt het panel aan deze werkvorm ook in de eerdere jaren van het curriculum toe te passen.

De studielast is hoog. Het panel is wel van mening dat de opleiding de studenten de mogelijkheden biedt om het curriculum naar behoren af te ronden. Het panel raadt wel aan na te gaan of vanuit de studie-uren een reële vertaling te maken is naar de omvang van de opleiding in termen van studiepunten (240 EC).

Het panel vindt de toelatingseisen en de toelatingsprocedure van de opleiding voldoende. De opleiding bereidt de aankomende studenten goed voor op de studielast die hen te wachten staat. Het panel ziet het beleid rond het verlenen van vrijstellingen als positief.

Het panel waardeert het personeelsbeleid waaronder het professionaliseringsbeleid van de hogeschool en daarmee van de opleiding. Het niveau van vooropleiding van de docenten en hun vakinhoudelijke en didactische capaciteiten zijn meer dan toereikend om het onderwijs aan deze opleiding te verzorgen. Het panel beschouwt het docententeam als een betrokken en hecht team waarin met grote regelmaat en op constructieve wijze het onderwijs en de inhoud van het curriculum onderling worden besproken.

De aan de studenten en docenten geboden faciliteiten zijn geschikt voor het onderwijs. Het panel is zeer te spreken over de voorzieningen die de studenten worden geboden op de middag en op de avond van de vaste collegedag. De initiatieven van de opleiding om tot vormen van digitaal onderwijs te komen, worden door het panel gewaardeerd. De informatievoorziening en studiebegeleiding voor de studenten is passend. Wel geeft het panel in overweging het risico dat aan één studieloopbaanbegeleider voor vier jaar is verbonden, te ondervangen. De ondersteuning van studenten met een functiebeperking voldoet.

Het panel beschouwt het systeem van kwaliteitszorg van de opleiding als toereikend. Het panel heeft gezien dat op gewetensvolle wijze uitvoering wordt gegeven aan periodieke evaluaties. Ook worden de terugkoppeling van de uitkomsten van de evaluaties en de verbeteracties behoorlijk uitgevoerd.

De toetsing binnen de opleiding is gebaseerd op een verfijnd stelsel van beroepstaken, niveaus van beheersing van deze taken en daaraan verbonden uitvoeringsaspecten. Het panel staat niet afwijzend tegenover deze opzet maar bepleit wel de mogelijkheid van vereenvoudiging te onderzoeken.

Het panel acht het toetsbeleid van de opleiding naar behoren. Dat geldt ook voor de uitwerking daarvan in termen van de validiteit van toetsen en de transparantie daarvan voor de studenten. Ook sluiten de toetsvormen op de inhoud van de modules aan. De beoordeling van de stage, het portfolio en het afstudeeronderzoek zijn zeker betrouwbaar te noemen. Wel beveelt het panel aan de opdrachten in het portfolio uit te breiden naar grotere eenheden binnen de pedagogische processen waardoor de studenten uitgenodigd worden complexere activiteiten te beschrijven. Ook raadt het panel aan te overwegen de stage en het portfolio met een cijfer in plaats van met voldoende en onvoldoende te beoordelen om zo meer recht te doen aan de prestatie van de studenten. Tot slot adviseert het panel de weging van de criteria in het beoordelingsformulier van het afstudeeronderzoek te verhelderen en het proces van beoordeling door twee examinatoren transparanter te maken.

Het panel stelt vast dat de examencommissie toezicht houdt op de kwaliteit van toetsing en examinering van de opleiding en zich door het onderzoek van de afdeling kwaliteitszorg voldoende vergewist van de uitvoering van het toetsbeleid. Het panel beveelt evenwel aan dat de examencommissie kennis neemt van de kwaliteit en het niveau van onder meer de portfolio's en de afstudeeronderzoeken.

Het panel heeft de toetsen van een aantal modules bekeken en heeft portfolio's en afstudeeronderzoeken bestudeerd. De toetsen zijn in termen van inhoud en diepgang naar behoren. Uit de portfolio's is af te leiden dat de studenten de beoogde beroepstaken beheersen. De afstudeeronderzoeken zijn in theoretisch opzicht sterk. De in de onderzoeken toegepaste methodologie is onder meer interventieonderzoek en actieonderzoek. De onderzoeksoptzet is degelijk en de resultaten, conclusies en aanbevelingen zijn helder. De afstudeeronderzoeken zijn goed uitgewerkt en bieden adviezen die voor de opdrachtgever van het onderzoek zinvol zijn. Het panel stemt in met de cijfers die voor de afstudeeronderzoeken zijn gegeven door de opleiding.

Het panel is van oordeel dat de opleiding de afgestudeerden op een degelijke en verantwoorde wijze voorbereidt op dit beroepenveld.

Het panel dat met de beoordeling van de opleiding Bachelor Pedagogiek van Driestar educatief belast was, komt tot het oordeel *goed* voor de opleiding en adviseert de NVAO een positief besluit over de accreditatie van deze opleiding te nemen.

Rotterdam, 20 maart 2018

Dr. L.L.M. Houweling
voorzitter

drs. W. Vercouteren
secretaris

2. Proces van beoordeling

Evaluatiebureau Certiked VBI heeft het verzoek ontvangen van Driestar educatief om een beoordeling uit te voeren van de opleiding Bachelor Pedagogiek in het kader van de procedure met het oog op de accreditatie van de opleiding van de NVAO. De beoordeling is op basis van het uitgebreide kader voor de opleidingsbeoordeling van 20 december 2016 (Staatscourant nr. 69458) uitgevoerd.

In het kader van de visitatiegroep waarvan de opleiding deel uitmaakt, is over de gewenste samenstelling van het panel gesproken. De opleidingen binnen de visitatiegroep hebben een long list opgesteld waaruit een short list is afgeleid. De samenstelling van het visitatiepanel voor de beoordeling van deze opleiding is daarop gebaseerd. Aldus is het panel dat de beoordeling van de opleiding op zich zou nemen tot stand gekomen.

Na overleg met de instelling heeft Certiked de beoogde leden van het visitatiepanel uitgenodigd in het panel zitting te nemen. De panelleden hebben daarop positief geantwoord.

Het panel bestond uit de volgende personen:

- Dr. L.L.M. Houweling, hogeschoolhoofddocent, Hogeschool Utrecht en senior onderzoeker bij het Instituut voor Ecologische Pedagogiek, Hogeschool Utrecht (voorzitter).
- Dr. F.H. de Beer, onderzoeker bij het Kenniscentrum Kwaliteit van Leren, Faculteit Educatie, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, docent en lerarenopleider bij de Academische Lerarenopleiding en de Master Leraar Wiskunde, Hogeschool Arnhem en Nijmegen (panellid).
- Drs. A.J. Visser, docent pedagogiek bij Fontys Hogescholen (panellid).
- N. van der Werf, student aan opleiding Bachelor Pedagogiek, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden (student-lid).

Als procescoördinator/secretaris namens Certiked trad op drs. W. Vercouteren.

Certiked heeft namens de opleiding de samenstelling van het panel ter goedkeuring voorgelegd aan de NVAO. De NVAO heeft haar goedkeuring verleend.

De procescoördinator van Certiked heeft ter voorbereiding op de visitatie een bezoek gebracht aan de opleiding. Bij die gelegenheid is tussen de vertegenwoordigers van de opleiding en de procescoördinator gesproken over de opbouw en de structuur van de zelfevaluatie en over de onderwerpen die daarin aan de orde zouden moeten komen. Ook is over de agenda van het locatiebezoek van gedachten gewisseld. Tot slot is de planning van de werkzaamheden ter voorbereiding op het locatiebezoek doorgenomen en vastgesteld.

Tijdens het proces van voorbereiding voorafgaande aan het locatiebezoek is geregeld contact geweest tussen de opleiding en de procescoördinator om zaken meer in detail op elkaar af te stemmen. De activiteiten zijn uitgevoerd zoals in de planning afgesproken is. De opleiding heeft de agenda voor het locatiebezoek goedgekeurd. Een conceptversie van de zelfevaluatie is doorgenomen op de punten van volledigheid en inzichtelijkheid.

De opleiding heeft een lijst met afstudeeronderzoeken van afgestudeerden van de jaren 2015 tot 2017 toegezonden. Daaruit heeft de procescoördinator 15 afstudeeronderzoeken geselecteerd. De selectie was gebaseerd op de verdeling van cijfers die overeenkomt met de verdeling van de cijfers in de aangeboden lijst. Daarnaast heeft het panel portfolio's van de studenten bestudeerd. Deze portfolio's worden door de opleiding ook gezien als eindwerken.

De voorzitter van het visitatiepanel en de procescoördinator hebben voorafgaande aan het locatiebezoek met elkaar gesproken. Daarbij is het profiel van de voorzitter van visitatiepanels besproken. De voorzitter is over het profiel ingelicht en heeft zich aan de hand van vragen en antwoorden het profiel en de eisen die aan voorzitters van visitatiepanels worden gesteld, eigen gemaakt. De voorzitter en de procescoördinator hebben de aanpak van de visitatie besproken en zijn daarbij tot afspraken onder meer over de taakverdeling gekomen. Daarbij is door de procescoördinator ook aangegeven op welke momenten in het visitatieproces de voorzitter in de uitvoering van haar taken een beroep op de procescoördinator zou kunnen doen.

De voorzitter en de leden van het panel hebben tijdig voorafgaande aan het locatiebezoek de zelfevaluatie met de daarbij behorende bijlagen van de opleiding ontvangen. In de zelfevaluatie was een hoofdstuk van de studenten van de opleiding opgenomen. De expertleden binnen het panel hebben ook een aantal van de geselecteerde eindwerken toegezonden gekregen.

De procescoördinator heeft de eerder aangezochte panelleden benaderd om hen in te lichten over het proces van visitatie en hen uit te nodigen hun eerste en voorlopige bevindingen en vragen die zij aan de vertegenwoordigers van de opleiding zouden willen stellen, te verzamelen en toe te sturen. De leden van het panel hebben dat gedaan. Voorafgaande aan het locatiebezoek heeft het panel een intern overleg gevoerd. Daarbij hebben de panelleden hun voorlopige bevindingen uitgewisseld, hun bevindingen over de eindwerken onderling gedeeld, de opgestelde vragen doorgenomen en aan de hand van de agenda het locatiebezoek voorbereid.

Het locatiebezoek aan de opleiding vond plaats op 24 januari 2018. Het bezoek is in overeenstemming met de vooraf vastgestelde agenda uitgevoerd. Het panel heeft op de dag van het locatiebezoek met alle geledingen van de opleiding kunnen spreken, zijnde de vertegenwoordigers van het bestuur van de instelling, het management van de opleiding, de aan de opleiding verbonden docenten, de studenten en leden van de opleidingscommissie van de opleiding, alumni van de opleiding, vertegenwoordigers van het betrokken beroepenveld, leden van de examencommissie en personen die bij de kwaliteitszorg betrokken zijn. Vertegenwoordigers van de opleiding en het visitatiepanel hebben een ontwikkelgesprek gevoerd, gericht op de mogelijke verdere ontwikkeling van de opleiding.

In het besloten overleg aan het einde van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen gewogen en de overwegingen opgesteld op basis van het informatiedossier, de bestudeerde eindwerken en de gevoerde gesprekken. Vervolgens is het oordeel over de verschillende standaarden en de opleiding als geheel opgesteld. Aan het einde van het locatiebezoek is dit oordeel op hoofdlijnen aan vertegenwoordigers van het bestuur en het management van de opleiding kenbaar gemaakt.

Omdat de visitatiepanels voor de beoordeling van de verschillende opleidingen binnen de visitatiegroep HBO Pedagogiek I van elkaar verschillen, was volgens de NVAO afstemming tussen deze panels gewenst. De afstemming tussen de deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door de overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is de afstemming tussen de panels verzekerd door de inzet van getrainde voorzitters en door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit de verschillende evaluatiebureaus.

Na het locatiebezoek heeft de secretaris een conceptrapport van bevindingen, overwegingen en conclusies opgesteld. De leden van het panel hebben daarop hun commentaar gegeven. Nadat de secretaris deze opmerkingen had verwerkt, heeft hij het conceptrapport voor feitelijke onjuistheden aan de opleiding voorgelegd. Na verwerking hiervan is het definitieve rapport aan de opleiding verzonden.

3. Gegevens over de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

Naam opleiding in Croho: B Pedagogiek
Oriëntatie en niveau opleiding: Bachelor Hoger Beroepsonderwijs
Aantal studiepunten: 240 EC
Afstudeerrichtingen: Jeugdzorgwerker
Begeleider van (mede)opvoeders
Eigen gekozen profiel
Locatie: Gouda
Variant: Deeltijd
Registratienummer in Croho: 35158

Administratieve gegevens van de instelling

Naam instelling: Driestar educatief
Status instelling: Bekostigd
Instellingstoets kwaliteitszorg: Niet aangevraagd

4. Bevindingen, overwegingen en beoordeling per standaard

4.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De doelstellingen van de opleiding Bachelor Pedagogiek van Driestar educatief zijn studenten op te leiden tot professionals die vanuit een breed repertoire aan kennis en vaardigheden op verantwoorde en kritische wijze opvoeders weten te ondersteunen in hun omgang met kinderen en jongeren. Studenten worden primair voorbereid om opvoeders bij de opvoeding van kinderen te ondersteunen. De opleiding raakt wel aan het helpen en ondersteunen van kinderen zelf maar beoogt dat minder expliciet. Dat laatste is een bewuste keuze die voortvloeit uit de profilering van de opleiding. Gezien de signatuur van de hogeschool, worden de studenten opgeleid om dit werk vanuit een christelijk geloofsovertuiging te doen. Het is daarbij wel het doel van de opleiding de studenten toe te rusten om in alle mogelijke omgevingen te werken.

Vanuit deze doelstellingen heeft de opleiding een competentieprofiel opgesteld. Dit profiel stemt overeen met het landelijk opleidings- en competentieprofiel voor hbo-bacheloropleidingen Pedagogiek. De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn veertien beroepstaken, die in vier kerntaken samengebracht zijn. Deze kerntaken zijn begeleiden van opvoeding, bijdragen aan pedagogisch beleid, leidinggeven en coördineren en werken aan deskundigheid. De studenten worden geacht een vooraf bepaald niveau voor elk van de beroepstaken te bereiken.

De opleiding biedt de specialisaties Jeugdzorgwerker en Begeleider van (mede)opvoeders aan. Daarnaast kunnen studenten een eigen profiel kiezen. De opzet en inrichting van de specialisatie Jeugdzorgwerker beantwoordt aan de vigerende wettelijke eisen op dat gebied. Omdat het profiel Jeugdzorgwerker zo belangrijk wordt in dit beroepenveld, wil de opleiding in de toekomst alle studenten volgens de eisen van dat profiel opleiden.

De opleiding heeft in de vorm van een tabel de relaties tussen de beoogde leerresultaten en de Dublin descriptoren voor het niveau van de bachelor gepresenteerd. Daaruit blijkt dat de gezamenlijke beoogde leerresultaten met de vijf Dublin descriptoren voor het niveau van de bachelor overeenstemmen.

De opleiding is goed vergelijkbaar met opleidingen pedagogiek in landen als België, Duitsland en Denemarken. Dat toonde Nuffic aan in een studie die in opdracht van de Nederlandse opleidingen Pedagogiek is uitgevoerd.

De opleiding onderhoudt contact met het relevante beroepenveld in de vorm van de resonansgroep. Deze groep waarin personen vanuit verschillende beroepenvelden zitting hebben, vergadert tweemaal per jaar met vertegenwoordigers van de opleiding om de afstemming op actuele ontwikkelingen in het werkveld gestalte te geven.

Overwegingen

Het panel onderschrijft de doelstellingen van de opleiding als zijnde valide en relevant. Het panel beschouwt het profiel van de opleiding om met name studenten op te leiden tot ondersteuner van opvoeders als waardevol. Daarnaast erkent het panel de waarde van het opleiden van de studenten om vanuit de christelijke geloofsovertuiging te werken en dat ook te doen in niet-christelijke omgevingen.

De beoogde leerresultaten van de opleiding zijn een passende vertaling van de doelstelling en zijn een goede weerspiegeling van de landelijke profielen die voor de opleidingen Pedagogiek en voor het uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker zijn opgesteld. Het panel adviseert de opleiding de voornemens om alle studenten te laten voldoen aan de eisen van het profiel Jeugdzorgwerker door te zetten.

De beoogde leerresultaten komen naar het oordeel van het panel overeen met het niveau van de bachelor. De afstemming van de opleiding met het beroepenveld is volgens het panel gedegen. De vergelijking met opleidingen in het buitenland is naar behoren uitgevoerd.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 1 *Beoogde leerresultaten* als voldoende.

4.2 Standaard 2: Programma; oriëntatie

Standaard 2. Het programma maakt het mogelijk om passende professionele onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Bevindingen

In het curriculum doorlopen de studenten drie leerlijnen waaronder de beroepslijn. In de beroepslijn werken zij door middel van opdrachten aan de bij standaard 1 genoemde beroepstaken. Daardoor raakt het curriculum aan de beroepspraktijk die in deze beroepstaken vervat is. De studenten doen in een door hen samen te stellen portfolio verslag van deze opdrachten en leggen zo verantwoording af van de beheersing van de beroepstaken.

Het curriculum van deze deeltijdopleiding omvat in totaal 27 EC stage die over de verschillende studiejaar verdeeld is. In het eerste jaar gaat het om twee korte stages van elk 3 EC, in het tweede en derde jaar betreft het een stage van 5 EC en 6 EC en in het vierde jaar is er een uitgebreidere stage van 10 EC. De stages kunnen bij verschillende organisaties zijn. De studenten worden geacht zelf de stageplaats te vinden maar kunnen wel een lijst die door de opleiding beschikbaar wordt gesteld, raadplegen.

Veel van de docenten zijn werkzaam in het beroepenveld. Zij brengen hun bevindingen daaruit in de colleges in. Daarnaast geven gastdocenten uit het werkveld college.

Het praktijkgerichte onderzoek is binnen de hogeschool samengebracht in het Onderzoekscentrum. Binnen dat centrum zijn drie lectoren en kenniskringen ondergebracht. Ruim twintig docenten en onderzoekers zijn aan het Onderzoekscentrum verbonden. De opleiding maakt gebruik van het onderzoek dat het centrum doet. In het afstudeeronderzoek voeren de studenten een praktijkgericht onderzoek uit.

De internationale dimensie van het curriculum bestaat onder andere in het aanbieden van Engelstalige literatuur en van modules over interculturele onderwerpen. Binnen het curriculum kunnen de studenten een deel van de studie in het buitenland besteden. Dat blijkt voor de studenten van deze deeltijdopleiding overigens moeilijk in te passen te zijn.

Overwegingen

Het panel beoordeelt de praktijkgerichtheid van het curriculum als ronduit sterk. Zowel in de opdrachten die de studenten in de beroepslijn uitvoeren als in de stages komen de studenten ruimschoots met de relevante beroepspraktijk in aanraking. Dat wordt nog versterkt door de ervaring die veel docenten in het werkveld hebben en die zij in de colleges aan de orde stellen.

Het panel beoordeelt de plaats en omvang van het praktijkgerichte onderzoek in het curriculum als zijnde zeer behoorlijk. De relatie met het Onderzoekscentrum is voor de opleiding zeer belangrijk maar ook het afstudeeronderzoek van de studenten weerspiegelt dat.

Het panel acht de literatuur die de studenten wordt aangeboden van een goed tot zeer goed niveau en ook qua inhoud goed. Er wordt aandacht besteed aan de complexiteit van opvoedingssituaties waarin onder meer interpretaties, belangen en waarden een grote rol spelen.

Het panel vindt dat de opleiding voldoende aandacht aan ontwikkelingen in het buitenland besteedt.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 2 *Programma; oriëntatie* als goed.

4.3 Standaard 3: Programma; inhoud

Standaard 3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De opleiding heeft in de vorm van een tabel de overeenstemming tussen de beoogde leerresultaten en het curriculum zichtbaar gemaakt.

Het curriculum is opgebouwd langs drie leerlijnen, zijnde de themalijn, de cursuslijn en de beroepslijn. De themalijn is bedoeld voor de persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling van de studenten. In de cursuslijn doen zij de kennis en de vaardigheden op die zij in dit vakgebied nodig hebben. De themalijn en de cursuslijn komen samen in de beroepslijn waarin de studenten aan de beroepstaken werken, daarbij gebruikmakende van de kennis en vaardigheden die ze in de andere leerlijnen hebben verworven. Alle modules die worden aangeboden horen tot één van de leerlijnen. De stages en studieloopbaanbegeleiding vallen binnen de beroepslijn. In de latere jaren neemt de complexiteit van de opdrachten toe. De studenten kunnen in het derde en vierde jaar in totaal vijf keuzemodules volgen. Door het volgen van deze modules kwalificeren de studenten zich voor één van de afstudeerrichtingen.

Doordat de opleiding aansluit op het beroepenveld (zie bij standaard 1 en 2), zorgt zij voor de actualiteit van het curriculum.

Overwegingen

Het panel beoordeelt het curriculum van de opleiding als stevig en consistent. Het panel heeft waardering voor de drie leerlijnen volgens welke het curriculum is opgebouwd. In deze leerlijnen komen de kennis, inzichten, vaardigheden en attitude die de studenten zouden moeten verwerven in ruim voldoende mate aan bod. Het panel beschouwt de themalijn en de cursuslijn als een logische voorbereiding op de beroepstaken die de studenten in de beroepslijn uitvoeren. Aldus is in de ogen van het panel sprake van een gericht en samenhangend curriculum. Het curriculum komt overeen met de beoogde leerresultaten van de opleiding. De studenten hebben naar de waarneming van het panel een goed idee van de opbouw van het curriculum.

De opleiding zorgt naar behoren voor de actualiteit van het curriculum.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 3 *Programma; inhoud* als goed.

4.4 Standaard 4: Programma; leeromgeving

Standaard 4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De opleiding wordt aangeboden in deeltijd. De roostering van het contactonderwijs is aangepast aan de situatie van de deeltijdstudenten. De colleges voor de studenten zijn steeds op een vaste dag in de week gepland aan het einde van deze dag. De studenten hebben in de eerste drie studiejaar iets meer dan vier uur contactonderwijs per week en in het vierde jaar 1,5 uur per week. De student-docentratio is 12,8 : 1.

Gaande het curriculum worden de studenten tot meer zelfstandigheid aangemoedigd en worden ze ertoe aangezet het leerproces steeds meer zelf in handen te nemen. De werkvormen die toegepast worden, zijn onder meer colleges met een grote mate van uitwisseling tussen studenten en docenten, groepsopdrachten, individuele opdrachten en stages.

Eén van de werkvormen die in de latere jaren van het curriculum wordt gehanteerd, is de *werkplaats*. Dat is een intensieve vorm van onderwijs waar veel ruimte wordt geboden aan de persoonlijke ontwikkeling en de reflectieve vermogens van de studenten.

Het rendement van de opleiding, gedefinieerd als het percentage van de studenten die zich voor het tweede jaar opnieuw inschrijven en binnen vier jaar het diploma halen, was de afgelopen jaren 68 % (cohort 2010), 42 % (cohort 2011) en 29 % (cohort 2012). De opleiding beschouwt het rendement als voor verbetering vatbaar en voert exitgesprekken met ieder van de studenten die de opleiding voortijdig verlaat om de redenen van het voortijdig vertrek te achterhalen. Eén van de bevindingen is dat het een zware opleiding is. De studielast in het curriculum is tussen 20 uur en 25 uur per week.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de vormgeving van het curriculum naar behoren is afgestemd op de deeltijdstudenten.

De studenten worden in de verschillende werkvormen die in het curriculum gehanteerd worden, aangezet tot actieve participatie. Het panel is daarom van oordeel dat kan worden gesproken van *student-centred learning*. De didactische werkvorm van de *werkplaats* is zeer sterk. Daarom raadt het panel aan deze werkvorm ook in de eerdere jaren van het curriculum toe te passen.

De studielast is hoog. Het panel is van mening dat de opleiding de studenten de mogelijkheden biedt om het curriculum naar behoren af te ronden. Het panel raadt aan nog eens goed na te gaan of vanuit de studie-uren een reële vertaling te maken is naar de omvang van de opleiding in termen van studiepunten (240 EC).

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 4 *Programma; leeromgeving* als voldoende.

4.5 Standaard 5: Instroom

Standaard 5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

Het aantal instromende studenten in de opleiding was in de afgelopen jaren stabiel op ongeveer 22 tot 23 studenten (cijfers voor de cohorten 2013 tot 2017).

De groep studenten die aan de opleiding begint, bestaat enerzijds uit studenten met een vooropleiding van het middelbaar beroepsonderwijs, zijnde veelal de opleiding onderwijsassistent, die deze opleiding net hebben afgerond of die al langer in die functie werkzaam zijn en anderzijds uit studenten die zich op latere leeftijd uit interesse wensen te verdiepen in het vakgebied van de pedagogiek.

Om tot de opleiding toegelaten te worden, moeten studenten voldoen aan de toelatingseisen. Deze zijn een afgeronde opleiding mbo-4, havo of vwo. Studenten die niet aan de eisen van het diploma voldoen en ouder zijn dan 21 jaar worden toegelaten na het met succes afleggen van een toelatingsonderzoek. Alle studenten dienen een motivatiebrief in te sturen en met iedere student wordt een intakegesprek gevoerd. Daarin bereidt de opleiding aankomende studenten onder meer voor op een studielast van 20 tot 25 uur per week. Studenten die de tijd niet vrij kunnen maken, wordt geadviseerd niet aan de opleiding te beginnen.

Vrijstellingen worden verleend door de examencommissie. Dat gebeurt op maat waarbij de individuele vraag van de student in acht wordt genomen. Studenten die een opleiding pabo hebben afgerond, moeten een volledige vier jaar studeren om deze opleiding af te ronden.

Overwegingen

Volgens het panel sluit de opleiding goed aan op de verwachtingen die de aankomende studenten hebben. De opleiding bereidt de aankomende studenten met name goed voor op de studielast die hen te wachten staat.

Het panel vindt de toelatingseisen voor de studenten en de toelatingsprocedure naar behoren.

Het beleid rond het verlenen van vrijstellingen is weloverwogen en behoorlijk restrictief. Het panel acht dat positief.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 5 *Instream* als voldoende.

4.6 Standaard 6: Personeel

Standaard 6. Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Bevindingen

De hogeschool kent een beleid van werving, selectie en professionalisering waaraan de opleiding zich conformeert. De docenten worden in staat gesteld bij te blijven op hun vakgebied en in het geven van onderwijs.

Er zijn tien docenten aan de opleiding verbonden. Van de docenten beschikt 70 % over een vooropleiding op masterniveau en is 10 % gepromoveerd. De docenten zijn deskundig op het vakgebied dat zij geven. Ook beschikken zij over de capaciteiten om onderwijs op dit niveau te verzorgen. Veel van de docenten zijn werkzaam in het beroepenveld van deze opleiding. Enkelen van hen zijn full-time docent.

De docenten wisselen hun kennis en ervaring op dit vakgebied uit en stemmen met grote regelmaat de modules onderling af. De studieloopbaanbegeleiders beleggen onderling tweemaal per jaar intervisiegesprekken om ervaringen uit te wisselen.

Blijkens de evaluaties zijn de studenten zeer tevreden over de vakinhoudelijke en didactische capaciteiten van de docenten. De studenten waarderen ook de laagdrempelige toegang tot de docenten.

Overwegingen

Het panel waardeert het personeelsbeleid waaronder het professionaliseringsbeleid van de hogeschool en daarmee van de opleiding.

Het niveau van vooropleiding van de docenten en hun vakinhoudelijke en didactische capaciteiten zijn naar het oordeel van het panel meer dan toereikend om het onderwijs aan deze opleiding te verzorgen. De positieve oordelen van de kant van de studenten bevestigen dat ook.

Het panel beschouwt het docententeam als een betrokken en hecht team waarin met grote regelmaat en op constructieve wijze het onderwijs en de inhoud van het curriculum worden besproken.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 6 *Personeel* als goed.

4.7 Standaard 7: Voorzieningen

Standaard 7. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Het gebouw van de hogeschool is op het einde van de middag en op de avond van de vaste collegedagen voor de studenten van deze opleiding geopend. Faciliteiten als de mediatheek en de kantine zijn op die uren beschikbaar voor de studenten.

Aan de studenten worden digitale voorzieningen geboden. De opleiding werkt binnen de hogeschool mee aan het digitale platform *onderwijs online* waarin toepassingen van online onderwijs worden ontwikkeld.

Overwegingen

Het panel beoordeelt de onderwijsruimten en de aan de studenten en docenten geboden faciliteiten als zijnde geschikt voor het onderwijs.

Het panel is zeer te spreken over de voorzieningen die de studenten worden geboden op de middag en op de avond van de vaste collegedagen.

Het panel waardeert de initiatieven van de opleiding om tot vormen van digitaal onderwijs te komen.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 7 *Voorzieningen* als goed.

4.8 Standaard 8: Begeleiding

Standaard 8. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

De studenten hebben via het intranet toegang tot documenten over de opleiding en de hogeschool en over het rooster van de collegedagen en de tentamens. Een aantal van deze documenten worden ook op papier ter beschikking gesteld. De studenten kunnen digitaal hun studievoortgang volgen.

Vanaf het begin van de opleiding en vervolgens gedurende alle vier jaren heeft iedere student een eigen en dezelfde studieloopbaanbegeleider. Deze voert regelmatig gesprekken met de student, ook in het kader van het opbouwen van het portfolio. De studieloopbaanbegeleider is daarnaast de begeleider tijdens de stage en begeleidt de student ook bij het samenstellen van het portfolio. Bij het afstudeeronderzoek wordt de student begeleid door de begeleider afstudeeronderzoek. De coördinator afstudeeronderzoek houdt de voortgang van het onderzoek in het oog door gesprekken met de student en de begeleider.

Studenten met een functiebeperking worden voorzieningen geboden waardoor ze de studie kunnen volgen. De coördinator functiebeperking binnen de hogeschool is met de zorg daarvoor belast.

Overwegingen

Het panel acht de schriftelijke en digitale informatievoorziening aan de studenten passend.

Het panel oordeelt de studiebegeleiding die studenten wordt geboden als naar behoren. De ondersteuning van studenten met een functiebeperking voldoet ook. Wel geeft het panel in overweging het risico dat aan één studieloopbaanbegeleider voor vier jaar is verbonden, te ondervangen.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 8 *Begeleiding* als voldoende.

4.9 Standaard 9: Kwaliteitszorg

Standaard 9. De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Bevindingen

De kwaliteitszorg voor de opleiding is beschreven in het kwaliteitsmanagementplan dat voor de hele hogeschool geldt. De dienst kwaliteitszorg van de hogeschool ziet toe op de uitvoering van de kwaliteitszorg in lijn met dit plan.

De dienst kwaliteitszorg evalueert elke module van het curriculum van de opleiding ten minste één keer in de drie jaar onder de studenten. De toetsen, opdrachten en afstudeeronderzoeken worden apart geëvalueerd. Ieder jaar vindt een jaarevaluatie van de opleiding plaats. De resultaten van deze evaluaties worden met de klassevertegenwoordigers besproken. Bij dat gesprek zijn van ieder jaar twee studenten aanwezig die hun groep vertegenwoordigen. De resultaten van de evaluaties worden aan de docenten van de betreffende module gezonden en voorafgaand aan het klassenvertegenwoordigersoverleg met hen besproken, opdat de input meegenomen kan worden bij de bespreking met de klassenvertegenwoordigers. De actielijst van de te ondernemen verbeteracties wordt vanuit het klassenvertegenwoordigersoverleg opgesteld. De verbeteracties komen dus mede/vooral voort uit het overleg met de studenten. De actielijst komt vervolgens bij de studenten, opdat zij daarvan op de hoogte zijn. De studenten met wie het panel heeft gesproken, waren zeer tevreden over de verbeteracties van de opleiding en de terugkoppeling daarvan aan hen.

De alumni van de opleiding en de vertegenwoordigers van het beroepenveld wordt één keer in de drie jaar naar hun mening over de aansluiting van de opleiding op het werkveld gevraagd.

Overwegingen

Het panel beschouwt het systeem van kwaliteitszorg van de opleiding als toereikend. Daarnaast heeft het panel gezien dat daaraan op gewetensvolle wijze uitvoering wordt gegeven in de vorm van periodieke evaluaties.

De terugkoppeling van de uitkomsten van de evaluaties en ook van de verbeteracties die worden uitgevoerd, zijn een sterk onderdeel van het systeem van kwaliteitszorg.

Beoordeling van de standaard

Op grond van de bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 9 *Kwaliteitszorg* als voldoende.

4.10 Standaard 10: Toetsing

Standaard 10. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Voor de opleiding is een toetskader opgesteld dat een onderdeel is van de onderwijs- en examenregeling en waarin de visie op toetsing, het beleid rond toetsing en de praktische uitwerking daarvan zijn opgenomen.

De toetsing binnen de opleiding is gebaseerd op de beoogde leerresultaten, die zijn opgebouwd uit beroepstaken, niveaus daarbinnen en uitvoeringsaspecten.

Voor de opleiding is een examencommissie ingesteld. Binnen deze commissie heeft ook een extern lid zitting. De leden van de commissie beschikken over de Basiskwalificatie Examinering (BKE). Eén van hen is heden bezig om de Senior Kwalificatie Examinering (SKE) te behalen. De examencommissie stelt zich tot doel toezicht te houden op de kwaliteit van de toetsing en examinering van de opleiding.

De vormen van toetsing zijn afgestemd op de te toetsen inhoud van de modules. Vormen van toetsing zijn onder meer schriftelijke tentamens, opdrachten, leerverslagen en het portfolio.

Tentamens, opdrachten, beoordelingsformulieren en toetsmatrijzen worden aan twee aan de opleiding verbonden personen met expertise op het gebied van toetsing voorgelegd, voordat de toetsen worden afgenomen. Deze twee experts geven de docenten feedback over de kwaliteit van de toetsen. Daarnaast gaan eens per periode de studieleider en de toets-experts met twee docenten een leergesprek aan over de toetsing en wordt “toetsing” een keer per jaar geagendeerd op een teamvergadering.

De studenten worden vooraf ingelicht over de aard van de toetsen. Voor de stage, het portfolio en het afstudeeronderzoek krijgen zij een handleiding aangeboden waarin informatie over het proces wordt gegeven en waarin de opdrachten en beoordelingsformulieren voor deze onderdelen van het curriculum zijn opgenomen.

De stages worden door de praktijkbegeleider van de stageverlenende instelling beoordeeld op basis van de waarnemingen van deze begeleider. De studieloopbaanbegeleider beoordeelt de stage op grond van het stageverslag en de opdrachten die de student tijdens de stage heeft gemaakt. Het uiteindelijke oordeel over de stage is voorbehouden aan de studieloopbaanbegeleider die daarin de beoordeling van de praktijkbegeleider als advies meeweegt. De beoordeling gebeurt met een beoordelingsformulier dat aan de beroepstaken is ontleend. De stage wordt niet met een cijfer maar met voldoende of onvoldoende beoordeeld.

De studieloopbaanbegeleider en de student bespreken het portfolio dat de studenten in de loop van het curriculum opbouwen regelmatig in diagnostische zin. Zoals gezegd, zijn in het portfolio de opdrachten opgenomen aan de hand waarvan de studenten aantonen de beroepstaken te beheersen. Na elk van de drie fasen waarin het curriculum is verdeeld, komt de studieloopbaanbegeleider tot een kwalificerende beoordeling van het portfolio. Het afsluitende portfolio aan het einde van het curriculum wordt door de studieloopbaanbegeleider en een tweede examinerator gezamenlijk beoordeeld waarbij zij ook een gesprek met de student daarover voeren. De beoordeling gebeurt niet met een cijfer maar met voldoende of onvoldoende. Bij de beoordeling van het portfolio wordt een beoordelingsformulier gebruikt.

Het afstudeeronderzoek staat los van de stage maar kan aan een stage gekoppeld zijn. Het onderzoek wordt door twee examinatoren beoordeeld aan de hand van een beoordelingsformulier. Zij overleggen met elkaar en komen tot een gezamenlijk oordeel en cijfer. De beoordeling gaat naar de student en wordt door de examinatoren mondeling toegelicht. De opdrachtgever van het onderzoek is niet bij de beoordeling betrokken. De tevredenheid van de opdrachtgever en de relevantie van het onderzoek voor de organisatie zijn geen deel van de beoordeling.

Namens de examencommissie onderzoekt de afdeling kwaliteitszorg van de hogeschool middels een documentenonderzoek of de toetsing van de opleiding voldoet aan de eisen van het toetsbeleid. Om de kwaliteit van de toetsing te waarborgen voert de examencommissie een aantal maatregelen uit. Zo benoemt zij de examinatoren. Tot de inhoudelijke beoordeling van portfolio's en afstudeeronderzoeken is de examencommissie nog niet gekomen. Ze is wel voornemens dat te doen. Zoals gezegd onder standaard 9, bekijkt de afdeling kwaliteitszorg van de hogeschool de toetsen, opdrachten en afstudeeronderzoeken wel.

Overwegingen

Het panel acht het toetsbeleid van de opleiding naar behoren.

De toetsing binnen de opleiding is gebaseerd op een verfijnd stelsel van beroepstaken, niveaus van beheersing van deze taken en daaraan verbonden uitvoeringsaspecten. Het panel staat niet afwijzend tegenover deze opzet maar vindt deze wel complex. Daarom bepleit het panel de mogelijkheid van vereenvoudiging te onderzoeken.

De vormen van toetsen sluiten naar de mening van het panel voldoende op de inhoud van de modules aan.

Het panel beschouwt de maatregelen voor de validiteit van de toetsen en de transparantie in de richting van de studenten als zeker toereikend.

Het panel is van mening dat de systematiek van beoordeling van de stage, van het portfolio en van het afstudeeronderzoek betrouwbaar is, omdat gewerkt wordt met een beoordelingsformulier en omdat altijd twee examinatoren betrokken zijn.

Rond de beoordeling van het portfolio en het afstudeeronderzoek heeft het panel de volgende aanbevelingen.

- De opdrachten in het portfolio uit te breiden naar grotere eenheden binnen de pedagogische processen waardoor de studenten uitgenodigd worden complexere activiteiten te beschrijven.
- In overweging nemen de stage en het portfolio met een cijfer in plaats van met voldoende en onvoldoende te beoordelen om zo meer recht te doen aan de prestatie van de studenten.
- De weging van de criteria in het beoordelingsformulier van het afstudeeronderzoek te verhelderen en het proces van beoordeling door twee examinatoren transparanter te maken.

Het panel stelt vast dat de examencommissie wel toezicht houdt op de kwaliteit van de toetsing en examinering van de opleiding en zich door het onderzoek van de afdeling kwaliteitszorg voldoende vergewist van de uitvoering van het toetsbeleid. Het panel beveelt aan dat de examencommissie kennis neemt van de kwaliteit en het niveau van onder meer de portfolio's en de afstudeeronderzoeken, omdat zulks nu nog niet genoeg gebeurt.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 10 *Toetsing* als voldoende.

4.11 Standaard 11: Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 11. De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Bevindingen

Het panel heeft de toetsen van een aantal van de vakken van de opleiding bestudeerd.

Het panel heeft zowel de eindportfolio's als de afstudeeronderzoeken van in totaal vijftien afgestudeerden bestudeerd.

De alumni en vertegenwoordigers van het beroepenveld met wie het panel heeft gesproken, beschouwen de afgestudeerden van de opleiding als goed toegerust voor hun taken in het beroepenveld, ook als het om niet-christelijke omgevingen gaat.

Overwegingen

Het panel acht de toetsen van de modules qua inhoud en diepgang naar behoren.

Het panel beschouwt de portfolio's als een passende uitwerking van de resultaten die de studenten hebben behaald. Uit de portfolio's is af te leiden dat de studenten de beoogde beroepstaken beheersen.

Het panel beoordeelt de afstudeeronderzoeken als in theoretisch opzicht sterk ontwikkeld. De in de onderzoeken toegepaste methodologie is kwalitatief onderzoek. De studenten passen methoden als interventieonderzoek en actieonderzoek toe. Over het algemeen is de onderzoeksopzet degelijk en zijn de resultaten, conclusies en aanbevelingen helder. De afstudeeronderzoeken zijn op een gedegen wijze uitgewerkt en bieden adviezen die voor de opdrachtgever van het onderzoek zinvol zijn. Het panel stemt in met de cijfers die voor de afstudeeronderzoeken zijn gegeven door de opleiding.

Het panel is van oordeel dat de opleiding de afgestudeerden op een degelijke en verantwoorde wijze voorbereidt op dit beroepenveld.

Beoordeling van de standaard

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel standaard 11 *Gerealiseerde leerresultaten* als goed.

5. Overzicht van beoordelingen

Standaard	Beoordeling
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	Voldoende
Standaard 2. Programma; oriëntatie	Goed
Standaard 3. Programma; inhoud	Goed
Standaard 4. Programma; leeromgeving	Voldoende
Standaard 5. Instroom	Voldoende
Standaard 6. Personeel	Goed
Standaard 7. Voorzieningen	Goed
Standaard 8. Begeleiding	Voldoende
Standaard 9. Kwaliteitszorg	Voldoende
Standaard 10: Toetsing	Voldoende
Standaard 11: Gerealiseerde leerresultaten	Goed
Opleiding als geheel	Goed

6. Aanbevelingen

In dit rapport zijn enkele aanbevelingen aan de opleiding opgenomen. Deze aanbevelingen worden hieronder opgesomd.

- De voornemens om in de toekomst alle studenten volgens het profiel Jeugdzorgwerker op te leiden, doorzetten.
- Omdat de didactiek van de werkplaats zeer sterk is, deze didactische werkvorm eerder in het curriculum toepassen.
- Nagaan of vanuit de studie-uren een reële vertaling te maken is naar de omvang van de opleiding in termen van studiepunten (240 EC).
- In overweging nemen het risico dat aan één studieloopbaanbegeleider voor vier jaar is verbonden, beter te ondervangen.
- De mogelijkheden van vereenvoudiging van het stelsel van toetsing en examinering, dat is gebaseerd op beroepstaken, niveaus van beheersing en uitvoeringsaspecten, te onderzoeken.
- De te beoordelen opdrachten in het portfolio uit te breiden naar grotere eenheden binnen de pedagogische processen.
- In overweging nemen de stage en het portfolio met een cijfer in plaats van met voldoende en onvoldoende te beoordelen.
- De weging van de criteria in het beoordelingsformulier van het afstudeeronderzoek verhelder en het proces van beoordeling door twee examinatoren van dat onderzoek transparanter maken.
- Zorgen dat de examencommissie de portfolio's en de afstudeeronderzoeken beoordeelt om de kwaliteit en het niveau daarvan vast te stellen.